საქართველო უნდა იყოს!

ლეგიონერი

ქართველ შევარდენთა ლეგიონის გაზეთი N-2 1989 წ

გადატეხილი ბერმუხა!

ვინ მოსთვლის უკვე მერამდენედ, ბედსა პუხთალმა მტერი გაგვიხარა! ათას გრიგალსა და ქარტეხილს გამოვლილი, დარში გადატყდა ბერმუხა! რამდენი ტანჯვა, წამება, შეურაცყოფა და დამცირება გადაიტანა – ყველაფერს გაუძლო და აგერ სად უმტყუნა –ვინ იფიქრებდა?

ჯერ კიდევ პირტიტველი ყრმის სუსტ მკერდში მთლად საქართველოს მხურვალე გული ჩაიტია, მთელი თავისი ძალით შეუდგა სალათას ძილით მძინარე ერის გაღვიძებას.

გაშმაგებული გვანჯღრევდა ზვიად გამსახურდიასთან ერთად – ხალხო, გაიღვიძეთ, ადექით, უზეში შხამიანი ქვეწარმავალი შემოგძრომიათ და სასიკვდილოდ გგესლავთ! ყური არავინ შეიბერტყა.

დრო გადიოდა, ყრმა იზრდებოდა, მკლავში და ხმაში ფოლადის სიმტკიცე ემატებოდა.

პირველად ისევ მტერმა მიუგდო ყური, მიუგდო და პრწოლამ აიტანა მხეცი. ჯერ ტკბილი სიტყვით სცადა მისი მოთაფლვა, რას არ დაპირდა, მერე შეშინება დაუწყო – ვერაფერს გახდა, ჭორები დაუყარა, მისი ლაფში ამოსვრა სურდა, მაგრამ ვის შესწევს წმინდანის გასვრის ძალა?

თავის გადარჩენის ინსტიქტმა შიშით აკანკალებული მტერი აიძულა მთელი თავისი ველური სისასტიკით შეტევაზე გადასულიყო – გადასახლება, ციხე, ცემა, შიმშილი, კიდევ ცემა და გვემა, სველი კარცერი, ისევ ცემა, მაგრამ ვერაფრით ვერ გატეხეს მისი სულის სიმტკიცე – აი, ჯანმრთელობა კი მართლაც შეურყიეს.

მარნეულში-ბოლნისში- დმანისსა და აფხაზეთში, დაქირავებული მკვლელების ხროვები მიუსიეს, თბილისში ხელყუმბარა ესროლეს – ყველგან ღმერთი იფარავდა თავის რჩეულს, მაგრამ ნათქვამია "კოკა ყოველთვის წყალს ვერ მოიტანსო!" ასეც მოხდა. თვით ყოვლის შემძლე ღმერთის მფარველმა კალთამაც ვერ დაიფარა ულმობელი ბედისწერისგან.

გამოგვეცალა ერის ბურჯი, ერის სინდისი და სიამაყე!

დღეს საქართველო გულში დაჭრილი ებრძვის ყვავ-ყორნებს, გაგვიდიდგულდა ისედაც თავს გასული მტერი-დუშმანი,-ტყუილად ჰგონიათ მოკვდა კოსტავაო! არა ის არ მომკვდარა, მან მხოლოდ სახე იცვალა! თორემ ბარე ათას ცოცხალსა სჯობს კიდევ! რამე თუ მასში ღმერთს ედო წილი და აბა ღვთის წილის სიკვდილი ვისა სმენია?

ეხლაც თვალწინ მიდგას 25-თებერვლის მქუხარე დღე, მაშინ პირველად გამოჩნდნენ "პანტიკო"-ს ფირმის ფარებითა და ხელკეტებით დამშვენებული "წესრიგის დამცველნი", ხალხი შედგა, შეყოყმანდა, ცოტა არ იყოს არავინ ელოდა მათს ასეთ აღკაზმულობას.

სიონის ზარის ხმასავით გაისმა მაშინ –"ძმებო ამ ... როგორ შეგეშინდათ, მომყევით!"-ო და ეს ისეთი ვაჟკაცური, მოღიმარე სახით შემოგვძახა, როგორც მას სჩვეოდა ხოლმე...

9-აპრილის დაწყევლილი ღამის სურათიც მახსოვს – ლომივით მძვინვარე ძლივს გავაცალეთ პირსისხლიან ჯალათებს, თვით სიკვდილს ეძებდა გასაგლეჯად!

ბავშვივით გაიხარა ქართველ შევარდენთა ლეგიონის დაარსება, ყოველ თავის გამოსვლაში ეროვნული საჯარისო ფორმირებების დაარსებაზე ამახვილებდა ხალხის ყურადღებას!

11-ოქტომბრის მიტინგზე "სიკვდილი ან გამარჯვება!"-ო ანდერძივით დაგვიბარა, თითქოს გრძნობდაო...

წავიდა ჩვენგან ერის წინაშე პირნათლად ვალ მოხდილი! ვერავინ გააკეთებდა ჩვენს დროში, თან ასე ხანმოკლე სიცოცხლის მანძილზე, იმაზე მეტს, რაც მან გააკეთა!

წავიდა ჩვენგან და თავაწეული, ვაჟკაცური ღიმილით შეხვდება თავის წინაპრებს, დაიმედებს მათ – ილვიძებსო თქვენი მოდგმა, თქვენი ჯილაგი! ისინიც მამა-შვილურად ჩაიკრავენ გულში.

ღმერთმა გაანათლოს და აცხონოს მისი სული – ამინ!

რამ მიგვიყვანა აქამდე ?!.

ოდესღაც დედაქალაქში ატეხილ განგაშსს, ორ სამ საათში იგებდა მატილსა და მესტიაში ქართველი კაცი – დღეს კი? ოდითგან მოსდევს ადამიანს სატანისეული ბლინძვა, სიყეყეჩე,- მოწყალეა მაღალი ღმერთი! დრო და დრო ეშმა იმძლავრებს ხოლმე ადამის მოდგმაში და მაშინ გვირისხდება უფალი, ასე მოხდა მაშინ, როს თავს გასულმა ადამიანმა უფალს დაუწყო პოტინი, ბაბილონში კოშკის მშენებლობას მიყო ხელი! მთელი თავისი რისხვა გადმოაფრქვია უგნურთ, რამეთუ უარყვეს მამა-პაპის ადათი, წესი და სატანას მიუგდეს ყური. მას შემდეგ ბევრი ხალხთაგანი, მათ შორის წარჩინებულნიც აღიგავა პირითგან მიწისა, გადარჩნენ მხოლოდ ისინი, ვინც დროზე მოუხმო გონს და ღვთის რისხვას გაუძლო – ისინი დღესაც არიან ამ ქვეყნად! ებრაელებმა საკუთარი ცოდვებით დამძიმებული მშობლიური მიწა მიატოვეს, უცხოეთში მოწამებრივი ცხოვრებით გამოისყიდეს ცოდვანი თვისნი და ამით მოიგეს გული ღვთისა – მანაც შეუნდო! სომხებმაც მათ მიბაძეს, თუმც კი ვერ შეძლეს ბოლომდე შეეთავისებინათ ებრაელთა გზა, მთლად ვერ მიატოვეს მიწის ძახილი – მძიმეა მათი ხვედრი! თუმც საპატიოს, მაგრამ ყველაზე ძნელ გზას ქართველნი დაადგნენ, თავისი მიწა მშობლად მონათლეს, დედას გამჩენი უწოდეს, ღმერთთან გაიგივეს და ამ სამივესთვის ერთნაირი სიყვარულითა და თავგანწირვით იბრძოლეს, სამივე შეინარჩუნეს! ამიტომ შეიყვარა ისინი ღმერთმა და ბევრი სიკეთითაც დააჯილდოვა: მიწა, წყალი, ჰაერი, სილამაზე, ომისა თუ შრომისა, რომელი ნიჭი გინდა, შემართება, ჭკუა თუ გონება, პური თუ ღვინო, ცეკვა-სიმღერა და რაც მთავარია ადათ-წესები! ჩვენმა წინაპრებმაც შეიშნოვეს ყოველივე ეს. ზომიერების გრძნობა ყოველთვის ვერ მოგვდევდა ბაბილონის კოშკის მშენებელთა ნაშიერთ, მაშინ გვირისხდებოდა გამჩენი და მამა-შვილურად გვსჯიდა ხოლმე, რომ სიყეყეჩე გამოებერტყა ურჩთა თავიდან – ღმერთი ვერ იტანს დაწესებული ადათ-წესების უარყოფას!

ადათ-წესები აი ის, რამაც გადაგვარჩინა! დღეს კი? დღეს მიგვივიწყებია მამათა ცხოვრების წესი, საუკუნეთა ქარ-ცეცხლში ნაცადი გზა, სხვათა დაკრულზე ვროკავთ, წინაპარნი ჩვენნი, მათი საფლავები უპატრონოდ მიგვიტოვებია, მათ სალოცავებზე ძაღლი და ღორი ბოგინობს, დაგვიწყებია, რომ თუ საკუთარი მშობლის პატივისცემა დაგიკარგავს, დაგიკარგავს შთამომავალთა შენთა პატივისცემის უფლებაც და მით უმეტეს მტრისგან რად ელი ამას? "დედის წინ მორბენალ კვიცს..." – ჩვენც ასე მოგვდის!

იმ დროინდელი მსოფლიოს მპყრობელნი, სარკინოზებიც კი ერიდებოდნენ ქართველი კაცის ხელყოფას, საქართველოდან ათასობით კილომეტრის მოშორებითაც რომ ყოფილიყო, რადგან იცოდნენ-არას აპატიებდა ქართველი ვისმეს, ღვთის რისხვას გავდა ქართველთა შერისძიება, ვერაფერი დააბრკოლებდათ მათ ამ გზაზე, კოშკის სიმაღლე თოვლიც რომ ყოფილიყო გაარღვევდნენ და მტერს დედას უტირებდნენ, რაგინდ რიცხვ მრავალიც არ უნდა ყოფილიყვნენ ისინი-გადათელავდნენ, მათს ბელადებსა და მეფეებს კი ვირის ნალებზე ცვლიდნენ, რადგან მეტს არა ფასობდა მტერი ქართველთათვის, თუნდაც წარჩინებული!

დღეს დავივიწყეთ "ვისი გორისა"-ნი ვართ! დავივიწყეთ და მელა ტურის საჯიჯგნი გავხდით. მივატოვეთ წინაპართა გმირული სული, მთლად გავმეძავდით, საკუთარი სულითა და სხეულით ვიწყეთ ვაჭრობა, აღარ გვწამს ღმერთი და აღარც რჯული, არც ერსა და ბერს ვაგდებთ რამედ, მხოლოდ საკუთარი სტომაქის ამოყორვაზე ვფიქრობთ და ამვე დროს საკუთარ თავთან მარტო დარჩენის გვეშინია,-ვიცით, შეიძლება ღმერთი გამოგვეცხადოს და გვკითხოს: "მე ჩემს მსგავსად გამიჩენიხარ და შენ ნადირს რატომ დაემსგავსეო!" გაუთავებელ პურმარილებში, დროს ტარებაში ვეძებთ შვებას, ღვიძლ ძმასთან გაბღენძილები და პომპეზურები, უცხოთა მიმართ ფინია ძაღლებივით ორ თათზე ჩაცუცქულნი ველით ძვალს როდის გადმოგვიგდებენ. სარკეში ჩახედვის გვცხვენია – ჩვენივე თვალები გვზარავს, საკუთარი სიბეჩავის გამო დამონებულნი მფარველებს სხვათა მონებში ვეძებთ – ვაგლახ საქართველოვ! "წყალნი წავლენ და წამოვლენ, ქვიშანი დარჩებიანო!" ჭეშმარიტად ბრძნული ნათქვამია. მამათაგან ნაშოვნ ქონებას შვილნი ისე ანიავებენ, თითქოს და მტრისააო, ხოლო შვილიშვილთ ისღა დარჩენიათ, რომ პაპების აშენებული ვილები "პრესტიჟული უბნებიდან" გადაცვალონ, დაახურდაონ ან სულაც გაყიდონ. ამიტომ გეკითხებით თქვენ, ჩვენო "ყოვლისშემძლე" თანამემამულენო – გააქვთ იმის გარანტია, რომ მამულიშვილობის ფასად ნაშოვნი ფული, თქვენს შვილებს სასიკეთოდ მოხმარდებათ? ზოგ თქვენგანს ფული მიწაში ულპება და დღეს იმაზე წუხართ, ახლად ნაშოვნი სად შეინახოთ ამ დროს თქვენს თანამოძმეს ლუკმა-პური ენატრება, იფიქრეთ ამაზე, დაფიქრდით მომავალზე – ის ჭირი, რომელიც დღეს თქვენს მეზობელს აწუხებს, ხვალ შენს კარებზე მოაკაკუნებს, მაგრამ გვიანი იქნება თითზე კბენა. შარშან ამ დროს "ჭორი" გავარდა –აფხაზეთში ექსტრემისტები ფულს აგროვებენ, იარაღის შესაძინადო! ყური არავინ შეიბერტყა ნათქვამია "ურემი რომ გადაბრუნდება, გზა მერე გამოჩნდებაო!" ასეც მოხდა. წიგნებით "შეიარაღებულ" იმ გოგო-ბიჭებს კი ვეღარაფერი ეშველებათ, მაგრამ ხვალ შენი შვილი ან შვილიშვილი ხომ შეიძლება იგივე უბედურობაში მოყვეს, ასე არაა?

ჩვენი ბიჭების თავგანწირვის ფასად მოპოვებული იარაღის ნაწილი დღეს გარეწრების ხელშია მოხვედრილი და მას აფხაზებს აწვდიან. არა რათქმა უნდა მათთვის ფულია მთავარი, რომელიც არ აქვთ ქართველებს და სამაგიეროდ ბლომადა აქვთ აფხაზ ექსტრემისტებს, რამე თუ მათ თითო ოჯახს ორას-ორასი მანეთი შეაწერეს, ხოლო სქელ ჯიბიანებს "პაიც" კი დაუნიშნეს, რადგან ეს მათთვის თავისებური ურთიერთ დახმარების ფონდის მსგავსი რამაა. დღეს ჩოჩიევის წვირიანი დამქაშები, მთელს საქართველოში დაძრწიან და იგივე ორას-ორას მანეთს აგროვებენ ოს მოსახლეობაში, ყასიდად "ოლიციოზს" ლანძღავენ, ისინიც ასევე პასუხობენ, სინამდვილეში მათ ბანკში ანგარიში გაუხსნეს, ამას წინათ 12-გვერდიანი გაზეთიც კი გამოსცეს-"ადამონ ნიხასი №1" /სახალხო შეკრება და არა სახალხო ტაძარი როგორც მას უწოდებენ ხოლმე/ გაზეთის თორმეტივე გვერდზე ჩვენი ერის გინებაა. განგებ ხელახლა გამოაქვეყნეს ა.ჩოჩიევის მიმართვა "მოძმე აფხაზი ხალხისადმი" და აფხაზთა საპასუხო მიმართვა "მოძმე ოსი ხალხისადმი" და ეს მაშინ, როცა უკვე იყო 9-აპრილი, 15-16 ივლისი. ზოგიერთი ჩვენი ენატლიკინა "ინტელიგენტი" კი თავისი სიტუტუცის გამო სამაჩაბლოს მიწებს უმტკიცებს მათ, "თქვენ ეგ მიწა სისხლითა გაქვთ ნაყიდიო"?! საკითხავია თვითონ რა ფასად გაყიდა? თუმც მათი ფასი დიდი ხანია ცნობილია 30-ვერცხლი! ამიტომაა რომ თავსგასულნი სამაჩაბლოს ქართველობას ასე მიმართავენ "ფული გადმოგვირიცხეთ, ორივე ოსეთს გავაერთიანებთ, ქართველობას გავწყვეტთ, ხოლოვინც დარჩებით, მათ ქართულად ლაპარაკს არ დაგიშლითო!"-როგორია?! დიდი წყალობაა მე და ჩემმა ღმერთმა!

თბილისში იატაკქვეშა ყრილობა ჩაატარეს, აქაური ოსი ინტელიგენციის ნაწილის მონაწილეობით, სამოქმედო გეგმა შეუთანხმეს აფხაზ მკვლელებს, აქაც ჩამოუარეს ფული აკრიფეს, ალბათ ჩვენს ხარჯზე გასუქებულთ "პაიც" დაუნიშნეს შესატანად, ფაქტი კი ერთია – იარაღის პარტია, პარტიაზე შედის სამაჩაბლოში, რისთვის? ამას ალბათ თქვენც მიხვდებით! მოსკოვში რუქები დაბეჭდეს-"მტკვარს ზემოთ სულ ოსეთი ყოფილა! სომხებმა ერევანში გამოცემულ რუქებზე, მტკვარს ქვემოთ მიწები სომხეთად გამოაცხადეს" ძ კი ვეღარ გავიგე, საზღვარი მდინარის სანაპიროზე გაავლეს თუ წყალწყალ სიბრულის უფლებაც ჩამოგვართვეს? – ვაი ჩვენ, ალგეთელებო! ყოველივე ეს ალბათ სასაცილო იქნებოდა, სატირალი რომ არ იყოს! სისხლის ნაკადულები კი დის დრო გამოშვებით, მრავალ ტანჯულ ქართულ მიწაზე და გამკითხავი არავინაა, ხვალ რა იქნება, არც ეს იცის ვინმემ! ჩვენი სიბეჩავე ჩვენს მტერს კარგად შეუგნია, ჩვენ ვერაფრით გამოვიბერტყეთ ყურები და ამან გაგვითამამა ისინი! ალბათ ფიქრობენ "გაწყალებულაო ქართლოსის სისხლი!" ჩვენს მიწაზე გასუქებულნი, დღეს ოსები ბრალს გვდებენ – ქართველებს ჩვენი გადაგვარება სურთო. "ადამონ ნიხასის" მიერ გამოცემული გაზეთი ვისაც წაგიკითხავთ, გაგეცინებათ – თურმე ჩვენი ბრალია, რომ რუსულის გარდა ოსე-

ჩვენ არც ერთი ენა არ იციან, ამდენი საუკუნის განმავლობაში საკუთარი ანბანი,რომ ვერ შექმნეს,ისიც ჩვენი ბრალი ყოფილა თურმე. ის კი არა,ვინც გაზეთი წაიკითხავს,დაინახავს,რომ არც რუსული სცოდნიათ მის დამწერს,იქნებ ესეც ჩვენი ბრალია? მთელი გაზეთი ჩვენი ერის ლანძღვა გინებას უძღვნა,მხოლოდ ქართველ შევარდენთა ლეგიონს "მოგვეძალეუნენ" აი რას წერენ ჩვენზე:"...სოკოებს, დაბლა პროვოკაციის გროსაგასა სა ვსიაკუიუ პადალ" ამ წერილის ავტორი ადამონ ნიზასის ახალგაზრდული საინიციატივო ჯგუფის მაგრამ როგორც შემდგომ გამოირკვა გაზეთ "კომუნისტის" მეშვეობით თვით ა.ჩორნიევს ეკუთვნის თურმე! მაშ მოგვილოცავს ალან ჩორნიევ,რამე ფე დლიდან ქართველ შევარდენთა ლეგიონის ყოველი წევრი არ ის ხელს დაგიბიძგებს რომელიც თვითონ აირჩიეთ-"პადალ" ანუ მჩრარი და კადრე ის სიტყვა,ის სამ წერილიერ რომ გაქვს ნაგულისხმევი,თქვენს გაზეთში! ასე რომ შეიხედლობდე მპრმ!

კიდევ ერთი საოცარი რამ გააკეთა ჩვენთვის ა. ჩორნიევმა - როგორც თავის ისე "კომუნისტის" ფურცლებზე ქებაქება წარუდგინა ლეგიონი,მსგავსად პოლკოვნიკ პავლოვისა და სხვა იმ მრავალი რომლებიც "ლენინსკოე ზნამია","კრასნია ზვეზდა" ქ.ომსკის,ტომსკის, ნოვოსიბირსკისა და რუსეთის სხვა ქალაქების გაზეთებში წერენ. ცვედ ისინი ჩვენს მაგივრად არიან რაც იმის მაუწყებელია,რომ ქართველ შევარდენთა ლეგიონი სწორ გზას ადგას! მარტო "ჩვენი" პრესის და რადიო-ტელევიზიის ვერ დაეწერა პირველი! ასე ყოფილა "მიზეურ მტვლიეს შეწრამ არ ააქცა!" არა უშავს - ქართველ შევარდენთა ლეგიონი არის! იზრდება და ძალას იკრებს და ღუ ვლის შეწევნასთან ერთად ერის შეწევნაც იქნება,ბევრ ქვემოდობა და მყიდველს დაეკარგება ჩვენზე წკავწკავის სურვილი!

მპარველაშიარ! მოგმართავთ თქვენ - შემოგვიერთდით და ერთად ვიზრუნოთ ეროვნული არმიის ადმიმენაზე! შემოდით ჩვენს რიგებში,გაიკეთე სული და სხეული.

ძამიკოვ! შენც შემოგიერთდე თანბა,შენს სამშობლოსა და შენს შვილებს მოხმარდება! ჩვენი ნახვა კი არ გაგიჭირდება - ქ. თბილისი, დ.აღმაშენებლის გამზირი, რკინიგზელთა სახლის გვერდით მდებარე ახალი სკვერი, ყოველ დღე საღამოს შვიდიდან-ცხრა საათამდე, გარდა დასვენების დღეებისა. მოგრძანდით!

მტერ-მოყვარეს ძარღულად ვხვდებით!

ქართველ შევარდენთა ლეგიონის სარდალი -

ე. წიკლაური

თურქეთის სახმელეთო ჯარების შემადგენლობაში 18 დივიზიაა. 14 ქვეითი (მათ შორის: სასწავლო ქვეითი და A და B ტიპის ქვეითი დივიზიები, ორი ეგეოსის მოტოქვეითაც ეწოდებათ), 2 მექანიზირებული, 1 სასწავლო ქვეითი და 1 სასწავლო-ჯავშანსატანკო. ამას გარდა 24 ცალკე ბრიგადა: 6 ჯავშანსატანკო, 4 მექანიზირებული, 11 ქვეითი, 2 „კომანდოსი" და 1 საპარო-სადესანტო. სახმელეთო ჯარების შემადგენლობაში შედის აგრეთვე საბრძოლო და ზურგის უზრუნველყოფის მრავალი ნაწილი და ქვედანაყოფი.

ყველა შენაერთი და ნაწილი გაერთიანებულია ოთხ საველე არმიასა და ორ ცალკე კორპუსში, სასწავლო სარდლობასა და შიდა ზონების სარდლობაში.

თურქეთის სახმელეთო ჯარების უმაღლეს ოპერატიულ გაერთიანებად ითვლება საველე არმია, რომლის სარდალი („არმიის გენერალი") ემორჩილება სახმელეთო ჯარების სარდლობას და პასუხისმგებელია არმიაში შემავალი ჯარების მდგომარეობასა და საბრძოლო მომზადებაზე. არმიას, საველე შტაბის საშუალებით ხელმძღვანელობს.

უმაღლესი ტაქტიკური შენაერთია საარმიო კორპუსი. როგორც ზემოთ იყო ნათქვამი, თურქეთის სახმელეთო ჯარების შემადგენლობაშია ოთხი არაერთგვაროვანი შემადგენლობის და საბრძოლო პოტენციალის მქონე საველე არმია (საველე არმია თურქეთის გარდა ჰყავს საფრანგეთს და საბერძნეთს. სხვა ქვეყნების სახმელეთო ჯარებში ეს ერთეული არ არსებობს).

— 1-ლი საველე არმია (შტაბი ქ. უსკუდარი) ყველაზე ძლიერი და მრავალრიცხოვანი არმიაა, იგი განლაგებულია ქვეყნის ჩრდილო-დასავლეთ ნაწილში, აღმოსავლეთ თრაკიასა და კოჯაელში და გამიზნულია თურქეთ-საბერძნეთის, თურქეთ-ბულგარეთის და შავი ზღვის სრუტეების ზონის დასაცავად. (როგორც ცნობილია, ერთადერთი საზღვაო გზა, რომლითაც შავი ზღვის აუზის ქვეყნებს შეუძლიათ ოკეანეში გასვლა, გადის ბოსფორისა და დარდანელის სრუტეებზე. ამ სრუტეებზე გასვლის რეჟიმი რეგულირდება მონტრეს 1936 წლის კონვენციით. იგი თავისუფალი მიმოსვლის უფლებას აძლევს ყველა ქვეყნის სავაჭრო გემს როგორც მშვიდობის, ისევე ომის პირობებში. მშვიდობიან დროს შავი ზღვის აუზის სახელმწიფოებს ეძლევათ უფლება გაატარონ ნებისმიერი ტიპის სამხედრო ხომალდები, თურქეთის ხელისუფლებათა წინასწარი შეტყობინებით. სხვა ქვეყნებისათვის არის შემოღებული შეზღუდვები ხომალდის კლასსა და ტონაჟზე. თუ თურქეთი ომში მონაწილეობს, ან თუ თვლის, რომ არის ომის საშიშროება, მაშინ მას ეძლევა უფლება თავისი შეხედულებისამებრ გაატაროს, ან არ გაატაროს სამხედრო ხომალდები. თუ ომში თურქეთი არ მონაწილეობს, მაშინ გასატარებლად ეძლევა იყოს ჩაკეტილი ყველა უცხოური სამხედრო გემისათვის). 1-ლი საველე არმიის შემადგენლობაში მე-2, მე-3, მე-5 და მე-15 საარმიო კორპუსები, აგრეთვე ზღვის ნაწილები და ქვედანაყოფები. სულ 1-ელ საველე არმიაში შედის ათი დივიზია და ოთხი ცალკე ბრიგადა.

— მე-2 საველე არმია (შტაბი ქ. მალათია) განლაგებულია ქვეყნის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში და ამ მხრიდან თურქეთის საზღვრების დასაცველ არის გამიზნული. იგი შეიცავს მე-6 და მე-7 საარმიო კორპუსებს და ზღვის ნაწილებს. სულ მე-2 საველე არმიაში არის ექვსი ცალკე ბრიგადა.

— მე-4 (ეგეოსის) საველე არმია (შტაბი ქ. ნარლიდერე) განლაგებულია ქვეყნის სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში. მისი ამოცანაა ეგეოსის და ხმელთაშუა ზღვის სანაპიროების დაცვა. მის შემადგენლობაში შედის სასწავლო ქვეითი დივიზია და ორი ცალკე ბრიგადა.

— მე-4 (ცალკე) საარმიო კორპუსი (შტაბი ქ. ანკარა) განლაგებულია ცენტრალურ ანატოლიაში. იგი შედგება სამი ცალკე ბრიგადისგან და ითვლება სახმელეთო ჯარების სარდლობის რეზერვად.

— მე-11 (ცალკე) საარმიო კორპუსი (შტაბი ქ. კირენია, კუნძულ კვიპროსზე) წარმოადგენს კუნძულ კვიპროსზე ე.წ. „მშვიდობის უზრუნველყოფის თურქეთ ჯარებს". მისი დანიშნულებაა დაიცვას კვიპროსის თურქული თემის მოსახლეობის ინტერესები (1974 წლიდან). მის შემადგენლობაშია ორი ქვეითი დივიზია.

— ჩვენი მკითხველისათვის მნიშვნელოვანია თურქეთის სახმელეთო ჯარების მე-3 საველე არმია (შტაბი ქ. ერზინჯანი) რომელიც ყველაზე უფრო მეტ დანაყოფებს მოიცავს ვიდრე სხვა შენაერთები და გაერთიანებები, რადგან მისი ნაწილები განლაგებულია აღმოსავლეთ ანატოლიაში და ემეზღვრებიან საქართველოს და სომხეთს.

მე-3 საველე არმია უზრუნველყოფს შემდეგ ოპერატიულ მიმართულებებს: ჭოროხის, გელდუ-ცრის, ყარს-ერზინჯან-სივასის და კარაკოსე-მუშ-ელაზიგის (აღმოსავლეთ ანატოლია ძლიერ მაღლიანი ჩრდილოეთით ხასიათდება და ამდენად ჯარების მოქმედება ერთგვარად შეზღუდულია, მთლიანი ფრონტული მოქმედება არ ხერხდება), აქედან პირველი, ემიჯნება საქართველოს საზღვრებთან მიდის (საქართველოს საზღვრამდე მიდის ორი გზატკეცილი: ჭოროხის და ტრაპიზონის. აქედან პირველის სიგრძე 250 კმ, ზოლის სიგანე 0,1-0,8 კმ, ხოლო მეორის სიგრძე 300 კმ, ზოლის სიგანე 0,1-0,6 კმ. სხვათაშორის ორივე გზატკეცილი შედის მთავარ საავტომობილო მარშრუტებში: პირველი: იზმითი – გერედე – ბაიბურთი – ართვინი – ბათუმი; მეორე: ედირნე – სტამბოლი – ადაპაზარი – სინოპი – სამსუნი – ტრაპიზონი – ბათუმი. საქართველოს საზღვრამდე რკინიგზა გაყვანილი არ არის). აღსანიშნავია მე-3 არმიის დისლოკაციის ფარგლებში შედის სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ტერიტორიები.

მე-3 საველე არმიის შემადგენლობაში შედის მე-8 და მე-9 საარმიო კორპუსები. მე-8 საარმიო კორპუსი (შტაბი ქ. ელაზიგი) შეიცავს ერთ ქვეით დივიზიას, ორ ცალკე ქვეით ბრიგადას და ცალკე მექანიზირებულ ბრიგადას. მე-9 საარმიო კორპუსი (შტაბი ქ. ერზერუმი) შეიცავს სამ ქვეით დივიზიას და ცალკე მექანიზირებულ ბრიგადას. ამას გარდა არმიის სარდლის უშუალო დაქვემდებარებაშია სამი ცალკე ქვეითი და ორი ცალკე ჯავშანსატანკო ბრიგადა. ე.ი. მე-3 საველე არმიაში შედის სულ ოთხი დივიზია და ცხრა ცალკე ბრიგადა.

საველე არმიების და კორპუსების სარდლების უშუალო დაქვემდებარებაში გარდა ჩამოთვლილი ნაწილებისა არის 30 საარტილერიო დივიზიონი, რომელთაც შეიარაღებაშია 203,2 მმ-იანი ჰაუბიცები, 175 მმ-იანი თვითმავალი ზარბაზნები და 155 მმ-იანი ჰაუბიცები, 20-მდე საზენიტო საარტილერიო დივიზიონი, სამი სარაკეტო პოლკი და ოცამდე სარაკეტო ათასეული; საარმიო ავიაციის სამი პოლკი და ათი ათასეული; ჟანდარმის სამი პოლკი და თორმეტი ათასეული, აგრეთვე მრავალი სხვა საბრძოლო უზრუნველყოფის ნაწილები და ქვედანაყოფები.

თურქეთის შეიარაღებული ძალები – გაგრძელება. დასაწყისი იხილეთ გაზეთის პირველ ნომერში!

გ. დივიზიების და ბრიგადების ორგანიზაცია და შეიარაღება.

დივიზია თურქეთის შეიარაღებული ძალების ითვლება ძირითად ტაქტიკურ შენაერთად. თურქული დივიზიები მთელი რიგი „ნატო"-ს ქვეყნების არმიებისგან განსხვავებით შედგება პოლკებისგან.

— ქვეითი დივიზია შედგება სარდლობისა და შტაბისგან, სამი ქვეითი (ყოველი მათგანში სამ-სამი ქვეითი ათასეულით) და ერთი საარტილერიო პოლკისგან, სატანკო, კავშირის და სანჟინრო ათასეულისგან. დივიზიაში შედის აგრეთვე საშტაბო, დაზვერვის და ტანკსაწინააღმდეგო მართვადი ჭურვების (ტ.მ.ჭ.) ასეულები და ზურგის ქვედანაყოფები. დივიზიაში მსახურობს 13.000 კაცი. შეიარაღებაშია 60 ტანკი, 200 საველე ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 70-75 და 106 მმ არაუკუცემითი ქვემეხები, 40 ტმრ-ს დანადგარი, 400 ტანკსაწინააღმდეგო ხელის ყუმბარსატყორცნი, აგრეთვე ცეცხლსასროლი და სხვა იარაღი.

— A ტიპის ქვეითი დივიზია შედგება სარდლობისა და შტაბისგან, ორი ქვეითი, ერთი ჯავშანსატანკო (შეიცავს ორ სატანკო და ერთ მოტოქვეით ათასეულს) და ერთი საარტილერიო პოლკისგან, კავშირის და მართვადი მისაზიდი იარაღისგან (მ.მ.ი.) თვითმავალი ასეულისგან და დივიზიის ზურგისგან. დივიზიაში მსახურობს 12.000 კაცი. შეიარაღებაშია 120 ტანკი, 100 ჯავშანტრანსპორტიორი, 150 ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 60 არაუკუცემითი ქვემეხი, 40 ტმრ-ს დანადგარი, 450 ტანკსაწინააღმდეგო ხელის ყუმბარსატყორცნი და სხვა იარაღი.

— B ტიპის ქვეითი დივიზია შედგება სარდლობისა და შტაბისგან, ორი ქვეითი და ერთი მექანიზირებული (შედგება ორი მოტოქვეითი და სატანკო ათასეულისგან) და ერთი საარტილერიო პოლკისგან. სხვა ქვედანაყოფები ანალოგიურია A ტიპის ქვეითი დივიზიისა. დივიზიაში მსახურობს 13000 კაცი. შეიარაღებაშია 60 ტანკი, 160 ჯავშანტრანსპორტიორი, 190 ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 80 არაუკუცემითი ქვემეხი, 40 ტმრ-ს დანადგარი, 500 ტანკსაწინააღმდეგო ხელის ყუმბარსატყორცნი და სხვა იარაღი.

— მექანიზირებული დივიზია შედგება სარდლობისა და შტაბისგან, სამი მექანიზირებული და თვითმავალი საარტილერიო პოლკისგან, საზენიტო-საარტილერიო დივიზიონისგან, სადაზვერვო, სანჟინრო და კავშირის ათასეულებისგან, საშტაბო და ტმრ-ს ასეულებისგან. დივიზიაში მსახურობს 13.000 კაცი. შეიარაღებაშია 200 ტანკი, 160 ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 90 არაუკუცემითი ქვემეხი, 40 ტმრ-ს დანადგარი, 500 ჯავშანტრანსპორტიორი, 560 ტანკსაწინააღმდეგო ხელის ყუმბარსატყორცნი და სხვა იარაღი.

— ცალკე ჯავშანსატანკო ბრიგადა არის ძირითადი დამრტყმელი ძალა თურქეთის სახმელეთო ჯარების. ბრიგადაში მსახურობს 5000 კაცი. მის შეიარაღებაშია 120 ტანკი, 70 ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 40 ტანკსაწინააღმდეგო იარაღი და სხვ.

— ცალკე ქვეითი ბრიგადა შედგება 5.000 კაცისგან, შეიარაღებაშია 25 ტანკი, 90 ქვემეხი და ნაღმსატყორცნი, 50 ტანკსაწინააღმდეგო საშუალება და სხვ.

— საპარო-სადესანტო და ბრიგადა „კომანდოსი" შედგება შტაბისა და სარდლობისგან, აგრეთვე ოთხ-ოთხი ათასეულისგან, თითოეული ბრიგადის შემადგენლობაში 3.000 მებრძოლია, ბრიგადების შეიარაღებაშია ძირითადად დასავლეთგერმანული იარაღი. ბრიგადები გამოიყენება სპეციალური დავალებების შესასრულებლად.

თურქეთის სახმელეთო ჯარების შეიარაღებაშია ძირითადად დასავლეთგერმანული და ამერიკული იარაღი; ნაწილი ნაყიდი, ხოლო ნაწილი ლიცენზიით მზადდება თურქეთის სამხედრო ქარხნებში (იხ. თურქეთის სამხედრო მრეწველობა).

თურქეთის სახმელეთო ჯარების შეიარაღებაშია 3.700 ტანკი, 3750 ჯავშანტრანსპორტიორი, 2.700 ქვემეხი, 1.800 ნაღმსატყორცნი, 2500 არაუკუცემითი ქვემეხი, 500 ტმრ-ს დანადგარი, საარმიო ავიაციაში შემავალი 150 თვითმფრინავი და 250 ვერტმფრენი და სხვა იარაღი.

თურქეთში არ გაჩნდა მასობრივი მოსპობის იარაღი (ბირთვული, ქიმიური, ბაქტერიოლოგიური) უახლოეს მომავალში უნდა შეიძინონ ამერიკული ოპერატიულ-ტაქტიკური რაკეტები „ლანსი" და ლიცენზიით ზალპური რეაქტიული სისტემების „MLRS"-ის ასაწყობად აღჭურვილი ქარხნებში. დაგეგმილია ფართო პროგრამა სატანკო პარკის მოდერნიზაციისა, აგრეთვე სხვა ღონისძიებები, რომლებიც მიმართულია ჯარების საბრძოლო პოტენციალის გაზრდისკენ.

= დ. ნაკაშიძე =

ქართველ შევარდენთა ლეგიონი ულოცავს ქართველი ერის მთელ ეროვნულ, ჯანსაღ ძალებს, ეროვნული ხსნის კომიტეტში გაერთიანებას. ქართველ შევარდენთა ლეგიონი მიესალმება ეროვნული ხსნის კომიტეტს და უსურვებს წარმატებას ამ ძნელ და მძიმე ბრძოლის გზაზე.

ქართველ შევარდენთა ლეგიონის
სამხედრო საბჭო